11.10.2018

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

HE 121/2018 vp Hallituksen esitys elintarvikemarkkinalaiksi ja laiksi oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 6 §:n ja 5 luvun 2 §:n muuttamisesta

Vastaaminen maa- ja metsätalousvaliokunnan kuulemisessa 5.10.2018 esitettyyn kysymykseen

Kilpailu- ja kuluttajavirasto oli 5.10.2018 kuultavana maa- ja metsätalousvaliokunnassa, jossa käsiteltiin hallituksen esitystä elintarvikemarkkinalaiksi ja laiksi oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 6 §:n ja 5 luvun 2 §:n muuttamisesta. Tilaisuudessa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle esitettiin kysymys, joka koski viraston kantaa menettelyyn, jossa yritykset sopisivat keskenään varojen keräämisestä rahastoon, joka tuloutettaisiin tuottajille tai vaihtoehtoisesti siihen, että varoja kerättäisiin valtion toimesta. Joissakin Euroopan maissa on ollut tämän kaltaisia käytäntöjä.

Mikäli elintarvikeketjun yritykset sopisivat edellä kuvatun kaltaisesta järjestelystä keskenään, tulee toiminnassa ottaa huomioon useita kilpailuoikeudellisesti merkityksellisiä seikkoja. Järjestelyyn ei saisi sisältyä kielletyn hintayhteistyön elementtejä eikä tiedonvaihtoa kilpailuoikeudellisesti sensitiivisestä informaatiosta. Kilpailulainsäädännön kartellikiellon vastaista olisi esimerkiksi yritysten keskinäinen yhteisymmärrys hinnanlisästä (tukkutasolla, vähittäistasolla tai molemmilla), jonka lisärahan tuottajille tulouttaminen aiheuttaa. Kilpailuoikeudellisesti kiellettyä tiedonvaihtoa voisi olla esimerkiksi tietojen vaihtaminen kuluttajien maksuhalukkuudesta tai järjestelyn yrityksille aiheuttamista kustannuksista.

Valtio- tai viranomaisaloitteista (lainsäädännöllisin keinoin toimeenpantavaa) järjestelmää harkittaessa on puolestaan huomioitava valtiontukeen liittyvät EU-oikeudelliset säädökset. Lisäksi järjestelmän tulisi olla kilpailuneutraali siten, että se ei vääristä elintarvikeketjun kilpailuasetelmaa esimerkiksi ulkomaisten ja kotimaisten toimijoiden välillä.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Postiosoite PL 5, 00531 Helsinki • **Puhelin** 029 505 3000 (pvm/mpm) • **Faksi** 09 8764 398
Y-tunnus 2502067-3 • **Sähköposti** kirjaamo@kkv.fi • **www.kkv.fi**

Elinkeinonharjoittajat vastaavat itse keskinäisten järjestelyjensä lainmukaisuudesta, eikä Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ole toimivaltaa antaa etukäteishyväksyntää tällaisille järjestelyille. Sen sijaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa tarvittaessa neuvontaa toiminnan lainmukaisuuteen liittyvää elinkeinonharjoittajien itsearviointia varten. Valtiontukisääntöjen soveltamiseen liittyvä toimivalta on yksinomaisesti EU:n komissiolla. Suomessa komission yhteysviranomainen valtiontukiasioiden osalta on työ- ja elinkeinoministeriö.

Jarno Sukanen
Tutkimuspäällikkö